

Sygn. akt III AUa 698/13

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2014 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Małgorzata Gerszewska
Sędziowie:	SSA Maria Sałańska - Szumakowicz SSA Michał Bober (spr.)
Protokolant:	sekr.sądowy Agnieszka Plawgo-Czyż

po rozpoznaniu w dniu 9 stycznia 2014 r. w Gdańsku na rozprawie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

na skutek skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z 28 grudnia 2011r., sygn. akt IVU 2311/11

na skutek apelacji E. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Toruniu IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 7 marca 2013 r., sygn. akt IV U 9/13

postanawia:

uchylić zaskarżony wyrok i odrzucić skargę o wznowienie postępowania.

UZASADNIENIE

E. M. złożyła skargę o wznowienie postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 28 grudnia 2011 r., sygn. akt IV U 2311/11 oddalającym odwołanie od decyzji organu rentowego zawieszającej prawo do emerytury. Jako podstawę wznowienia procesu wskazała art. 401¹ k.p.c. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, (Dz. U. z 22 listopada 2012 r., poz. 1285).

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy w Toruniu skargę oddalił opierając rozstrzygnięcie na następujących rozważaniach:

E. M. uzyskała prawo do emerytury poczynając od 1 grudnia 2008r. (tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek - złożony w dniu 29 grudnia 2008r.) decyzją z dnia 27 stycznia 2009r. Jednocześnie wypłata emerytury została zawieszona z uwagi na kontynuowanie zatrudnienia. Ubezpieczona została pouczona, że w celu podjęcia wypłaty należy przedstawić świadectwo pracy potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy. Zawieszając wypłatę emerytury

organ rentowy nadal wypłacał na rzecz E. M. świadczenia rentowe. W dniu 13 maja 2009r. E. M. wystąpiła do organu rentowego z wnioskiem o podjęcie wypłaty emerytury w miejsce dotychczas przysługujących jej uprawnień rentowych. W rozpoznaniu tego wniosku decyzją z dnia 28 maja 2009r. wznowiono wypłatę emerytury wcześniejszej na rzecz E. M..

Decyzją z dnia 7 października 2011 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych działając z urzędu, na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (t. j. Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227 ze zm.), ponownie wstrzymał wypłatę emerytury E. M. od 1 października 2011 r. Organ rentowy uzasadniał, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż ubezpieczona kontynuuje zatrudnienie. Stwierdził również, że w celu podjęcia wypłaty emerytury należy złożyć w oddziale ZUS świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z każdym pracodawcą, na rzecz którego praca ta była wykonywana bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Ubezpieczona w chwili wydania zaskarżonej decyzji w dalszym ciągu pozostawała w stosunku pracy.

E. M. nie zgodziła się z decyzją organu rentowego i wniosła odwołanie do Sądu Okręgowego w Toruniu, który wyrokiem z dnia 28 grudnia 2011 r., sygn. akt IV U 2311/11, oddalił odwołanie ubezpieczonej. Wyrok uprawomocnił się dnia 26 stycznia 2012 r.

Stosunek pracy z Zespołem szkół Nr (...) w T. ubezpieczona rozwiązała z dniem 31 sierpnia 2012 r.

Jak wskazał Sąd I instancji w uzasadnieniu, instytucja wznowienia postępowania opiera się na przysługującej poza tokiem instancji skardze o reasumpcję wadliwego postępowania i zastąpienie zapadłego wyroku nowym orzeczeniem. Nadzwyczajny charakter tego postępowania, skierowanego przeciwko prawomocnemu wyrokowi, powoduje przywrócenie stanu sprzed zamknięcia ulegającemu wznowieniu postępowania sądowego. Wznowienie postępowania prowadzi zatem do ponownego rozpoznania sprawy, począwszy od momentu, od którego postępowanie dotknięte było wadą, stanowiącą podstawę wznowienia. Zgodnie z przepisem art. 412 § 1 k.p.c. – Sąd rozpoznaje sprawę na nowo w granicach, jakie zakreśla podstawa wznowienia. Wynika stąd zakaz brania pod uwagę innych podstaw wznowienia niż przytoczone przez stronę w skardze i uwzględnione przy wznowieniu. Sąd orzekający w postępowaniu wznowionym ogranicza więc rozpoznanie sprawy do rozstrzygnięcia, jaki wpływ miała uwzględniona (powołana w skardze) podstawa wznowienia na wynik prawomocnie zakończonej sprawy. Z przepisu art. 412 § 1 k.p.c. wynika zatem, że Sąd nie rozpoznaje sprawy po raz kolejny w pełnym zakresie, tak jak czynił to Sąd meriti, którego procedowania dotyczy wada powołana jako podstawa wznowienia. Sąd związany jest podstawą wznowienia podaną w skardze. Zatem skarżący, opierający skargę na konkretnej podstawie wznowienia, ukierunkowuje czynności Sądu na ustalenie, czy podana w skardze podstawa wznowienia zaistniała oraz - w przypadkach przewidzianych w przepisach art. 403 i 404 k.p.c. - czy miała istotny wpływ na treść wyroku zaskarżonego skargą. Zgodnie z treścią art. 401¹ k.p.c. podstawą wznowienia postępowania może być wydanie przez Trybunał Konstytucyjny orzeczenia o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Termin do wystąpienia ze skargą o wznowienie postępowania wynosi w takim przypadku trzy miesiące licząc od dnia wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego (art. 407 § 2 zd. 1 k.p.c.).

W przedmiotowej sprawie ubezpieczona oparła swoją skargę o wznowienie postępowania na wydanym przez Trybunał Konstytucyjny wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. (sygn. akt K 2/12; sentencja została ogłoszona dnia 22 listopada 2012 r. w Dz. U. z 2012 r., poz. 1285).

W myśl przepisu art. 103 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j.: Dz. U. z 2009 r., nr 153, poz. 1227, ze zm.), nazywanej w dalszej części niniejszego uzasadnienia „ustawą o emeryturach i rentach z FUS” – prawo do emerytur i rent ulega zawieszeniu lub świadczenia te ulegają zmniejszeniu na zasadach określonych w art. 103a-106. Przepis art. 103 ust. 2 ustawy emerytalnej stanowi, iż przepisu ust. 1 nie stosuje się do emerytów, którzy ukończyli 60 lat (kobiety) lub 65 lat (mężczyźni), z zastrzeżeniem art. 103a. Z kolei zgodnie z przepisem art. 103a ustawy emerytalnej – prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez

względem na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego. Cytowane wyżej przepisy zostały dodane przez art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726), określanej dalej „ustawą nowelizującą”. Art. 6 ustawy nowelizującej w punkcie 1 zmienił brzmienie art. 103 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t. j. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227), a w punkcie 2 dodał do ustawy o emeryturach i rentach z FUS nowy przepis, tj. art. 103a. Ustawa nowelizująca weszła w życie z dniem 1 stycznia 2011 r. (art. 30 tej ustawy). Przy czym zgodnie z art. 28 ustawy nowelizującej do emerytur przyznanych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy przepisy ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się, poczynając od dnia 1 października 2011 r.

Wobec powyższego art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. przesądził o zastosowaniu nowego, dodanego art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, który zezwala na zawieszenie prawa do emerytury, również do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów, czyli również do emerytów którzy nabyli prawo do świadczenia przed 1 stycznia 2011 r., tj. przed wejściem w życie ustawy nowelizującej.

Zgodnie z treścią zapadłego wyroku Trybunału Konstytucyjnego art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikająca z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. W związku z orzeczeniem Trybunału Konstytucyjnego z chwilą ogłoszenia sentencji wyroku w Dzienniku Ustaw (co nastąpiło w dniu 22 listopada 2012 r.), na podstawie art. 190 ust. 3 Konstytucji RP (Dz. U. z 1997, nr 78, poz. 483 ze zm.), utracił moc art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim przewidywał stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Znaczący to, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Trybunał Konstytucyjny w rozpatrywanej sprawie stwierdził, że nie zajmował się istotą rozwiązania zawartego w art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Trybunał nie badał konstytucyjności obowiązku uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą jako warunku realizacji nabytego prawa do emerytury, lecz zastosowanie nowej treści ryzyka emerytalnego na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. do osób, które w momencie jej wejścia w życie w dniu 1 stycznia 2011 r. miały już ustalone i zrealizowane prawo do emerytury (uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., str. 23).

Innymi słowy dodany przepis art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS znajduje nadal zastosowanie do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009r. i po jego wejściu w życie w dniu 1 stycznia 2011 r. przeszli albo będą przechodzić na emeryturę, tj. nabyli prawo do tego świadczenia od dnia 1 stycznia 2011 r.

Przechodząc na grunt niniejszej sprawy należy w pierwszym rzędzie stwierdzić należy, że przedmiotem sporu jest fakt, czy wydany wyrok Trybunału Konstytucyjnego i jego skutki prawne powodują jego zastosowanie do sytuacji prawnej ubezpieczonej

W tym miejscu należy wyjaśnić, że w myśl art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS prawo do świadczeń określonych w ustawie powstaje z dniem spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa. Świadczenia te wypłaca się z kolei – zgodnie z art. 129 ust. 1 tej ustawy – poczynając od dnia powstania prawa do tych świadczeń, nie wcześniej jednak niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek lub wydano decyzję z urzędu. Powyższa

konstrukcja tych dwóch nierozdzielnie ze sobą związanych przepisów wyraża ogólną zasadę prawa emerytalno-rentowego, zgodnie z którą świadczenia wypłaca się na wniosek zainteresowanego, poczynając od dnia powstania prawa do emerytury (tj. spełnienia ustawowych warunków), lecz nie wcześniej niż od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek o świadczenie. Powyższy przepis przesądza o jeszcze jednej istotnej kwestii, mianowicie wskazując datę powstania prawa do świadczenia – tj. dzień spełnienia wszystkich warunków wymaganych do nabycia tego prawa – wskazuje kształt stanu prawnego w kontekście którego należy te warunki oceniać. Jak podkreśla się w doktrynie prawo do emerytury ustala się na dzień spełnienia warunków powstania prawa do tych świadczeń, bez względu na ich realizację, co przesądza o zachowaniu przez zainteresowanego nabytego prawa w razie niekorzystnej zmiany stanu prawnego po dniu złożenia wniosku i ustaleniu uprawnień przez organ rentowy w formie decyzji. Wynika to z działania zasady ochrony praw nabytych i niedziałania prawa wstecz. Nabytego prawa do świadczenia nie można więc odebrać czy ponownie oceniać (chyba że po upływie okresu, na który zostało przyznane), ze względu na zmianę w późniejszych regulacjach prawnych warunków powstania prawa.

Sąd w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalił, że ubezpieczona nabyła prawo do emerytury w dniu 1 grudnia 2008r.

Decyzją z dnia 7 października 2011 r., organ rentowy z urzędu wstrzymał wypłatę emerytury przyznanej E. M. powołując się na treść art.

28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726). Organ rentowy argumentował, że wypłata emerytury podlega zawieszeniu, gdyż ubezpieczona konstatuje zatrudnienie. Decyzja ta została zaskarżona przez ubezpieczoną do Sądu.

W postępowaniu sądowym prowadzonym przed Sądem Okręgowym w Toruniu w sprawie o sygn. akt IV U 2311/11, E. M. nie kwestionowała, iż mając ustalone prawo do emerytury na mocy decyzji organu rentowego nie rozwiązała stosunku pracy łączącego ją z pracodawcą, u którego była zatrudniona w dacie nabycia uprawnień emerytalnych.

Nie ulega wątpliwości, iż E. M. była nieprzerwanie w okresie od 1 września 1996r. do 31 sierpnia 2012r. zatrudniona w Zespole Szkół Nr (...) w T.. W dniu zatem wydania zaskarżonej decyzji czyli 7 października 2011 r. ubezpieczona nie miała rozwiązanego stosunku pracy. Jednakże pomimo tego, iż wyeliminowano z obrotu prawnego z dniem 22 listopada 2012 r. przepisu art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., to nie ma to wpływu na prawidłowość rozstrzygnięcia Sądu w sprawie IV U 2311/11. Trybunał Konstytucyjny w swoim wyroku z dnia 13 listopada 2012 r. wyraźnie stwierdził bowiem, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Ubezpieczona nabyła zaś prawo do emerytury w dniu 1 grudnia 2008r. Zatem powyższy wyrok trybunału Konstytucyjnego nie ma zastosowania wobec sytuacji prawnej ubezpieczonej.

Tym samym organ rentowy miał ważną i obowiązującą podstawę prawną - art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, na mocy której miał obowiązek wstrzymać wypłatę świadczenia wobec wnioskodawczyni od dnia 1 października 2011r. w związku z kontynuowaniem przez nią zatrudnienia.

W kontekście rozstrzygnięcia o prawidłowości zawieszenia świadczenia w decyzji z dnia 7 października 2011 r. zgodny z prawem był wyrok Sądu Okręgowego w Toruniu z dnia 28 grudnia 2011 r., sygn.. akt IV U 2311/11.

Sąd Okręgowy oddalił skargę o wznowienie postępowania jako bezzasadną przywołując w podstawie rozstrzygnięcia przepis art. 412 § 2 k.p.c. w zw. z art. 477¹⁴ § k.p.c.

Apelację od wyroku wywiodła wnioskodawczyni zarzucając rozstrzygnięciu sprzeczność ustaleń z treścią zebranego materiału i błędną wykładnię art. 103a ustawy o emeryturach i rentach w świetle wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012r. sygn. akt K 2/12.

W konsekwencji skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i zasądzenie wypłaty zaległych świadczeń emerytalnych, tj. od dnia 1 października 2011 r. do dnia 31 sierpnia 2012r. z uwzględnieniem przeliczeń i waloryzacji

wraz z odsetkami, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja musiała skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i odrzuceniem skargi przy czym argumentacja apelanta jest oczywiście nieuzasadniona.

Skarżąca buduje zarzuty apelacyjne na przekonaniu, że „wątpliwości, czy [wnioskodawczyni], jako osoba, która prawo do emerytury nabyła od dnia 1 grudnia 2008r. należy do tej grupy emerytów, do których w świetle orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego art. 103a nie ma zastosowania, zostały usunięte poprzez działania organu rentowego, który swoimi decyzjami wznawia emerytom wypłatę świadczenia od 22 listopada 2012r. i tym samym przesądza, że również [wnioskodawczyni] należy do tej grupy emerytów, którym świadczenie winno być wypłacane w przypadku ewentualnej kontynuacji (...) zatrudnienia nawet pomimo faktu nierozwiązania (...) stosunku pracy z tym pracodawcą, na rzecz którego ją świadczyła bezpośrednio przed nabyciem prawa do emerytury.”

Wbrew prezentowanemu przekonaniu wadliwa interpretacja przez organ rentowy zakresu zaskarżonego orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego – czy też raczej pełnego zrozumienia jego treści - nie przesądza o niczym. Sąd powszechny jest zobowiązany stosować przy rozpoznaniu sprawy przepisy ustawy w takim zakresie, w jakim one obowiązują. Słuszna zaś konstatacja Sądu, że przepis art.103 a ustawy o emeryturach i rentach ... nie został wzruszony w odniesieniu do „emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury przed 8 stycznia 2009r. i po jego wejściu w życie w dniu 1 stycznia 2011 r. przeszli albo będą przechodzić na emeryturę” prowadzi do wniosku, że przepis art.103a ustawy zachował moc wiążącą w stosunku do wnioskodawczyni, która bezspornie nabyła prawo do emerytury od dnia 01.12.2008r. – przyznanej na podstawie wniosku z dnia 29.12.2008r. Dalszą jednak konsekwencją powyższej konstatacji jest konieczność weryfikacji orzeczenia jako wadliwego formalnie. Skoro wyrok, na który powołuje się wnioskodawczyni nie odnosi się do sytuacji prawnej w jakiej się znalazła, to Sąd I instancji nie miał podstaw prawnych do merytorycznego rozpoznania skargi.

Skarga o wznowienie postępowania może być skutecznie wniesiona jedynie w realiach określonych przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Musi ona być zatem oparta na ustawowej podstawie wznowienia postępowania mieszczącej się w zamkniętym katalogu przewidzianym w art. 401, art.401¹, art. 403 k.p.c. a podane w skardze jako jej uzasadnienie okoliczności muszą przystawać do tej podstawy. Przed merytorycznym rozstrzygnięciem o zasadności skargi o wznowienie postępowania Sąd zgodnie z art. 410 k.p.c., poddaje skargę badaniu wstępnemu, którego przedmiotem jest zachowanie terminu, stwierdzenie istnienia jednej z ustawowych podstaw wznowienia oraz dopuszczalności skargi. Stwierdzenie to - co podkreślił Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 19 maja 2010 r., (I CZ 16/10) - nie ogranicza się do badania, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia, ale obejmuje ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje. Skarga o wznowienie postępowania podlega odrzuceniu, jeżeli w okolicznościach konkretnej sprawy podana podstawa nie zostanie przez Sąd stwierdzona.

Postępowanie ze skargi o wznowienie postępowania odbywa się zatem dwuetapowo.

W pierwszym etapie sąd bada, czy skarga o wznowienie postępowania została wniesiona z zachowaniem ustawowego terminu, czy jest niedopuszczalna oraz czy jest oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Skargę, która nie spełnia wymogów dotyczących terminu wniesienia, dopuszczalności oraz oparcia na ustawowej podstawie sąd odrzuca na podstawie art.410 §1 k.p.c. W judykaturze dominuje pogląd, że badanie przesłanki dopuszczalności skargi nie ogranicza się do kontroli, czy wskazane w skardze okoliczności odpowiadają ustawowym podstawom wznowienia, ale obejmuje również ustalenie, czy podstawa wznowienia rzeczywiście istnieje (tak np. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 15 czerwca 2005 r., IV CZ 50/05, nie publ.; z dnia 7 lipca 2005 r., IV CO 6/05, Biul. SN 2005/9/14, I PZ 33/05, OSNP 2007/3-4/48; II PZ 65/07, OSNP 2009/17-18/233; czy też z dnia 14 maja 2009 r., I CZ 20/09, niepubl.). Jak prawidłowo wskazał Sąd I instancji, można żądać wznowienia postępowania również w wypadku, gdy Trybunał

Konstytucyjny orzecł o niezgodności aktu normatywnego z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą, na podstawie którego zostało wydane orzeczenie. Skoro przywoływany przez wnioskodawczynię wyrok Trybunał Konstytucyjnego nie orzeka o niezgodności aktu normatywnego (art. 103 a ustawy o emeryturach i rentach...) z Konstytucją w zakresie, w jakim dotyczy wnioskodawczyni, wnioskodawczyni nie mogła skutecznie wywieść skargi o wznowienie postępowania na podstawie art.401¹ k.p.c. i należało ją odrzucić stosownie do art.410 §1 k.p.c. albowiem nie była ona oparta na ustawowej podstawie.

W konsekwencji – w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji wadliwie zastosował podstawę prawną rozstrzygnięcia określoną w art.412 §2 k.p.c. (jak wskazał – w związku z art.477¹⁴ k.p.c.) Oddalenie skargi następuje w wyniku ponownego merytorycznego rozpoznania sprawy w granicach skargi o wznowienie postępowania. Merytoryczne zaś rozpoznanie sprawy byłoby uzasadnione wyłącznie wówczas gdyby Sąd uznał, że Trybunał Konstytucyjny orzecł o niezgodności art.103 a ustawy o emeryturach i rentach z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą (art.401¹ k.p.c.) w takim zakresie, w jakim przepis ten znalazł zastosowanie do wnioskodawczyni w sprawie IVU 2311/11. W takim jednak przypadku Sąd powinien w wyniku uwzględnienia skargi zmienić decyzję pozwanego uwzględniając roszczenie wnioskodawczyni zgłaszane w sprawie IVU 2311/11.

W postanowieniu w sprawie II UZ 47/13 (postanowienie z dnia 11 września 2013r.) <http://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/Orzeczenia3/II%20UZ%2047-13.pdf> Sąd Najwyższy zgodził się z oceną Sądu Apelacyjnego, że „przywołana przez wnioskodawczynię podstawa wznowienia postępowania określona w art. 401¹ k.p.c. nie występuje, albowiem uchylony w wyniku orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego przepis nie miał zastosowania do rozstrzygnięcia sprawy objętej skargą” oraz „[przy kontroli] zasadności odrzucenia skargi (...) badaniu podlega jedynie to, czy zaskarżony skargą wyrok Sądu drugiej instancji został wydany na podstawie aktu normatywnego uznanego przez Trybunał Konstytucyjny za niezgodny z Konstytucją, ratyfikowaną umową międzynarodową lub z ustawą (art. 401¹ k.p.c.), co stanowi jedną z przesłanek wznowienia postępowania. Nie ma natomiast podstaw do ponownego badania przez Sąd Najwyższy przesłanek prawa do emerytury, bowiem kwestia ta została już prawomocnie osądzona. Wzruszenie zaś prawomocnego wyroku jest możliwe tylko na podstawie skargi o wznowienie postępowania, a więc wyłącznie w przypadku zaistnienia ustawowych przyczyn wznowienia postępowania, do których nie należy naruszenie prawa materialnego”. Powyższe implikowało właśnie odrzucenie skargi a następnie oddalenie zażalenia od takiego postanowienia. Oczywiście wskazane rozstrzygnięcie zapadło w odmiennej sytuacji faktycznej, niemniej jednak wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. w sprawie sygn. akt K 2/12 nie spowodował również uchylecia art.103 a ustawy o emeryturach i rentach w odniesieniu do sytuacji, w której wnioskodawczyni uzyskała zawieszona następnie prawo do emerytury.

Skoro więc wskazana przez wnioskodawczynię ustawowa podstawa wznowienia postępowania z art. 403§ 2 k.p.c. nie istnieje, to skarga zgodnie z treścią art. 410§ 1 k.p.c. powinna zostać odrzucona, a nie oddalona, jak uczynił to Sąd Okręgowy. (por.: też np. zbieżne z niniejszym rozstrzygnięcie sprawy w analogicznym stanie faktycznym w postanowieniu Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 03.06.2013r. w sprawie III AUz 206/13 [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/skarga\\$0020odrzuzenie/15550000001521_III_AUz_000206_2013_Uz_2013-06-03_001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/skarga$0020odrzuzenie/15550000001521_III_AUz_000206_2013_Uz_2013-06-03_001), choć odnotować należy także odmienne (tzn. wskazujące na potrzebę oddalenia skargi wyrokiem po merytorycznym jej rozpoznaniu) rozstrzygnięcie Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 14.02.2013r. w sprawie III AUa 1144/12 - [http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/skarga\\$0020odrzuzenie/15300000001521_III_AUa_001144_2012_Uz_2013-02-14_001](http://orzeczenia.ms.gov.pl/content/skarga$0020odrzuzenie/15300000001521_III_AUa_001144_2012_Uz_2013-02-14_001) i inne orzeczenia tego Sądu.

Nie następuje pogorszenie sytuacji procesowej strony w razie zastąpienia postanowienia o oddaleniu skargi o wznowienie postępowania postanowieniem o odrzuceniu tej skargi. Zakaz uchylania lub zmiany wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację zawarty w art. 384 k.p.c., nie dotyczy postanowień o charakterze procesowym (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 16 marca 2004 r., I CZ 40/04, Lex nr 194136 i z dnia 21 lutego 1997 r., I PKN 19/97, OSNP 1997/23/466) . Orzeczenia wydawane przez sąd odwoławczy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. zapadają w formie postanowień (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 października 1999 r., III CKN 693/98, OSNC

2000/4/73).Uznając, iż zachodzą podstawy do odrzucenia skargi o wznowienie postępowania Sąd Apelacyjny na podstawie art. 386§ 3 k.p.c. uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił skargę o wznowienie postępowania.